



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 29/2020-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. mája 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom Mgr. Milanom Vallom, Vajnorská 43, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 264/2009 a takto

### r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 264/2009 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava I p r i k a z u j e, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 264/2009 konal bez zbytočných prietáhov.

3. [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 3 000 € (slovom tritisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Bratislava I je povinný nahradiť [REDACTED] trovy konania v sume 346,26 € (slovom tristoštyridsaťšesť eur a dvadsaťšesť centov) na účet jej právneho zástupcu Mgr. Milana Vallu, Vajnorská 43, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti [REDACTED] nevyhovuje.

## **O d ô v o d n e n i e :**

### **I.**

#### **Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia**

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 29/2020-13 z 28. januára 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 264/2009 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že sťažovateľka podala 7. októbra 2009 okresnému súdu žalobu „o určenie povinnosti dodržiavať zákony, určenie neplatnosti nezákonných postupov a zmlúv, vyplatenie mzdy, majetkovej a nemajetkovej

*ujmy, zákazu činnosti, určenie povinnosti vlastníkom bytov správať sa zodpovedne, určenie povinnosti vrátiť kľúč od spoločného priestoru bývalou upratovačkou“. Sťažovateľka doručila 13. augusta 2010 okresnému súdu žiadosť o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a o ustanovenie právneho zástupcu. V súvislosti s uvedeným sťažovateľka uvádza: „Súd... nekonal ďalších 20 mesiacov, keď až dňa 13.04.2012 doručil sťažovateľke výzvu na doplnenie tlačiva na preukázanie majetkových pomerov. Uznesením doručeným sťažovateľke dňa 3.11.2012 oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal a zároveň ju vyzval na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 99,50 Eur. Dňa 13.11.2012 sťažovateľka uhradila súdny poplatok v kolkových známkach...“*

3. Po odstránení nedostatkov žaloby, na ktoré bola sťažovateľka okresným súdom vyzvaná, okresný súd uznesením sp. zn. 26 C 264/2009 z 26. apríla 2013 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) zastavil napadnuté konanie proti žalovanému v 5. rade, rozhodol o pripustení vstupu ďalších účastníkov do konania a v časti rozhodol o odmietnutí žaloby a o vrátení súdneho poplatku. Proti uzneseniu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 14 Co 489/2013 z 30. marca 2015 uznesenie okresného súdu v časti potvrdil a v časti zrušil. V ďalšom priebehu napadnutého konania okresný súd vykonal viacero procesných úkonov, ktoré však podľa názoru sťažovateľky nevedli účinne k prejednaniu a rozhodnutiu sporu vo veci samej.

4. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti poukazuje na viaceré obdobia úplnej nečinnosti okresného súdu a zdôrazňuje, že už samotná dĺžka napadnutého konania v trvaní 10 rokov je sama osebe neprijateľnou.

5. Sťažovateľka podala v napadnutom konaní opakovane sťažnosť na prietahy podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

6. Podpredsedníčka okresného súdu v upovedomení o spôsobe vybavenia sťažnosti sp. zn. 1 SprV 110/2019 z 5. apríla 2019 po preštudovaní spisového materiálu vyhodnotila

sťažnosť ako dôvodnú, a to v obdobiach od 14. októbra 2010 do 19. marca 2012, od 7. augusta 2015 do 4. novembra 2016 a od 5. januára 2018 do 7. septembra 2018, pretože okresný súd v týchto obdobiach nekonal.

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej nálezom takto rozhodol:

*„Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 26C/264/2009 porušené boli.*

*Okresnému súdu Bratislava I sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 26C/264/2009 konal bez zbytočných prietahov.*

*Sťažovateľke sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 10.000 € (slovom desaťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*

*Okresný súd Bratislava I je povinný zaplatiť do rúk právneho zástupcu sťažovateľky, Mgr. Milana Vallu so sídlom Vajnorská 43, 831 03 Bratislava, náhradu trov konania v sume 312,34 eur, a to do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto uznesenia.“*

## **II.**

### **Vyjadrenie okresného súdu a chronologický prehľad úkonov okresného súdu v napadnutom konaní**

8. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedu okresného súdu na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti a zároveň ho vyzval, aby ústavnému súdu oznámil, či trvá na ústnom pojednávaní vo veci.

9. Predseda okresného súdu v podaní sp. zn. 1 SprV 165/2020 z 10. marca 2020 uviedol, že v tejto veci súhlasí s upustením od ústneho pojednávania. Predseda okresného súdu vo vyjadrení uviedol: *„Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka podala sťažnosť na prietahy v konaní sp. zn. 26 C 264/2009. Potvrdzujem, že predmetnú sťažnosť*

*v správnom denníku evidujeme a bola riešená pod ISprV/110/2019 ako dôvodná, a to v obdobiach od 14. 10. 2010 do 19. 03. 2012, od 07. 08. 2015 do 04. 11. 2016 a od 05. 01. 2018 do 07. 09. 2018, pretože súd v týchto obdobiach nekonal.*

*Vychádzajúc zo spisového materiálu sp. zn. 26 C 264/2009, upovedomenia o spôsobe vybavenia sťažnosti sťažovateľky zo dňa 05. 04. 2019, pod ISprV/110/2019 a vyjadrenia zákonného sudcu možno konštatovať nečinnosť tunajšieho súdu v tomto konaní, avšak iba v uvedených obdobiach, pretože súd riadne nekonal, z objektívnych príčin bez subjektívneho zavinenia zákonného sudcu, a to najmä z dôvodu nadmernej zaťaženia jeho súdnych oddelení, s tým že predseda tunajšieho súdu sa sťažovateľke za spôsobené prieťahy v konaní ospravedlnil a vec bola zaradená medzi sledované veci s režimom kontroly úkonov v spise každé tri mesiace.“*

*10. Predseda okresného súdu poukázal na skutočnosť, že v období od 21. augusta 2013 do 13. mája 2015 sa spis nachádzal na krajskom súde z dôvodu rozhodovania o odvolaní sťažovateľky. Zároveň poukázal na skutočnosť, že od 5. apríla 2019 okresný súd koná v napadnutom konaní plynulo a na pojednávaní konanom 28. novembra 2019 vo veci rozhodol, pričom v súčasnosti okresný súd vykonáva procesné úkony spojené s podaným odvolaním sťažovateľky.*

11. Ústavný súd prípisom z 2. apríla 2020 (ďalej len „prípis“) zaslal právnemu zástupcovi sťažovateľky vyjadrenie okresného súdu s možnosťou zaujať k nemu v lehote 14 dní od doručenia prípisu stanovisko a zároveň požiadal o vyjadrenie, či sťažovateľka súhlasí s upustením od ústneho pojednávania vo veci, s poučením, že v prípade, ak v stanovenej lehote nebude ústavnému súdu doručené stanovisko ku konaniu ústneho pojednávania, ústavný súd bude zastávať názor, že sťažovateľka súhlasí s upustením od ústneho pojednávania. Prípis bol právnemu zástupcovi sťažovateľky doručený 22. apríla 2020 a ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka nevyužila možnosť zaujať v stanovenej lehote stanovisko.

12. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa

s ústavnou sťažnosťou, stanoviskom okresného súdu, ako aj s obsahom spisu dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

13. Ústavný súd z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 26 C 264/2009 zistil, že v napadnutom konaní boli uskutočnené tieto úkony:

- 7. októbra 2009 bola okresnému súdu doručená žaloba sťažovateľky, ktorou sa sťažovateľka domáha „určiť povinnosť dodržiavať zákony, určiť neplatnosť nezákonných postupov a zmlúv, vyplatenia mzdy, majetkovej a nemajetkovej ujmy, zákazu činnosti, určiť povinnosť vlastníkom bytov správať sa zodpovedne, určiť povinnosť vrátiť kľúč od spoločného priestoru bývalou upratovačkou“,

a to proti žalovaným v 1. až 6. rade,

- 13. augusta 2010 bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľky o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie právneho zástupcu,

- 19. marca 2012 okresný súd vyzval sťažovateľku na zaslanie aktuálnych dokladov k návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov,

- 31. mája 2012 okresný súd zaslal sťažovateľke urgenciu na predloženie dokladov,

- 4. októbra 2012 okresný súd uznesením č. k. 26 C 264/2009-47 rozhodol, že sťažovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznáva,

- 9. októbra 2012 okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku,

- 11. decembra 2012 okresný súd uznesením č. k. 26 C 264/2009-54 vyzval sťažovateľku na odstránenie väd podania,

- 23. januára 2013 a 29. januára 2013 boli okresnému súdu doručené doplnenia žaloby sťažovateľkou,

- 26. apríla 2013 okresný súd uznesením č. k. 26 C 264/2009-80 konanie v časti zastavil, pripustil vstup strán sporu na strane žalovaných a v časti podanie sťažovateľky odmietol,

- 25. júna 2013 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľky proti uzneseniu č. k. 26 C 264/2009-80 z 26. apríla 2013, ktoré sťažovateľka opravila podaním z 10. júla 2013,

- v období od 21. augusta 2013 do 13. mája 2015 sa spis nachádzal na krajskom súde, ktorý uznesením sp. zn. 14 Co 489/2013 z 30. marca 2015 vo výroku o odmietnutí žaloby,

v ktorej sa sťažovateľka domáha rozhodnutia, že zhromaždenie vlastníkov bytov a nebytových priestorov z 21. septembra 2009, zápisnica, závery a uznesenia z tohto zhromaždenia sú neplatné a že právoplatným predsedom zhromaždenia Križna 21 je [REDACTED], v časti, v ktorej sa od žalovaného v 6. rade domáha vydania všetkých dokumentov a pečiatky Spoločenstva Križna 21, protokolárnym odovzdaním a vo výroku o vrátení súdneho poplatku zrušil uznesenie okresného súdu č. k. 26 C 264/2009-80 z 26. apríla 2013 a vo zvyšnej časti ho potvrdil,

- 4. novembra 2016 okresný súd uznesením č. k. 26 C 264/2009-112 pripustil zmenu žaloby,

- 10. januára 2017 okresný súd uznesením č. k. 26 C 264/2009-117 vyzval žalovaných na vyjadrenie sa k žalobe,

- 1. februára 2017 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného v 2. rade, ktoré následne okresný súd zaslal sťažovateľke na vyjadrenie,

- 18. októbra 2017 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie sťažovateľky a podaním z 2. novembra 2017 boli sťažovateľkou do spisu doložené dôkazy, a to zmluva o výkone správy, mandátna zmluva, ako aj ďalšie listiny,

- 10. novembra 2017 okresný súd vyzval sťažovateľku na vyjadrenie sa k podaniu žalovaného v 4. rade, ku ktorému sa sťažovateľka vyjadrila podaním doručeným okresnému súdu 28. decembra 2017,

- 5. januára 2018 okresný súd vyzval žalovaného v 2. a 4. rade na uvedie ďalších skutočností a predloženie dôkazov,

- 7. septembra 2018 okresný súd vyžiadal informáciu zo sporu vedeného pod sp. zn. 10 C 192/2009,

- 27. júna 2019 okresný súd nariadil pojednávanie na 26. september 2019,

- 23. septembra 2019 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného v 1. a 2. rade,

- 26. septembra 2019 sa konalo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 28. november 2019 na účel doplnenia dokazovania s tým, že okresný súd vyzve sporové strany, aby navrhli dôkazy, a poučí ich o koncentrácii konania,

- 3. októbra 2019 okresný súd uznesením č. k. 26 C 264/2009-277 konanie proti žalovanej v 6. rade zastavil,

- 17. októbra 2019 okresný súd vyzval sťažovateľku a žalovaných na uplatnenie dosiaľ nepredložených prostriedkov procesného útoku a obrany,
- 21. novembra 2019 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaných v 1. a 2. rade,
- 28. novembra 2019 sa konalo pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, ktorým bola žaloba v celom rozsahu zamietnutá,
- 6. februára bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľky,
- 2. marca 2020 okresný súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie a zároveň vyzval žalovaných na vyjadrenie sa k podanému odvolaniu.

### **III.**

#### **Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava**

14. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom stanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

17. Sťažovateľka zároveň namieta aj porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

#### IV.

### Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a posúdenie vecí ústavným súdom

18. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn. ústavného súdu) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

19. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa sporová strana obrátila na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

20. Táto povinnosť súdu do 1. júla 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

21. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie strany sporu a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

22. Čo sa týka hodnotenia právnej a skutkovej zložitosti napadnutého konania, ústavný súd konštatuje, že predmetom napadnutého konania je žaloba o „*určenie povinnosti dodržiavať zákony, určenie neplatnosti nezákonných postupov a zmlúv, vyplatenie mzdy, majetkovej a nemajetkovej ujmy, zákazu činnosti, určenie povinnosti vlastníkom bytov správať sa zodpovedne, určenie povinnosti vrátiť kľúč od spoločného priestoru bývalou upratovačkou*“, a teda ho (bez ohľadu na nie príliš zrozumiteľný žalobný petit) nemožno považovať za právne ani skutkovo zložitú.

23. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na prietáhoch konania podieľa osoba, ktorá podala ústavnú sťažnosť vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka sa nepričinila o neprimerané predĺženie napadnutého konania, čo napokon netvrdil ani okresný súd.

24. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Zo spisu okresného súdu sp. zn. 26 C 264/2009 ústavný súd zistil, že napadnuté konanie, ktoré sa začalo doručením žaloby okresnému súdu 7. októbra 2009, bolo už od jeho začatia poznačené nečinnosťou okresného súdu, keď okresný súd až po dvoch rokoch od podania návrhu sťažovateľky na oslobodenie od súdnych poplatkov rozhodol o jeho nepriznaní uznesením zo 4. októbra 2012, pričom v spore od podania žaloby za tri roky nevykonal žiadny úkon, ktorý by smeroval k meritórnemu rozhodnutiu sporu.

25. Z priebehu napadnutého konania vyplýva, že v procesnom postupe okresného súdu sa aj následne opakovane vyskytovali obdobia neodôvodnenej nečinnosti, a to od 7. augusta 2015 do 4. novembra 2016, od 5. januára 2018 do 7. septembra 2018, od 8. septembra 2018 do 27. júna 2019, keď okresný súd nevykonal v napadnutom konaní žiadny úkon. V napadnutom konaní teda došlo k neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu.

26. Vo vzťahu k argumentácii predsedu okresného súdu o nevyhovujúcej personálnej situácii na okresnom súde ústavný súd uvádza, že systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti nemožno pripisovať na ťarchu sporových strán v súdnom konaní. Taktiež mieru ochrany ich základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno oslabiť poukázaním na dlhodobu obmedzenú personálne kapacity príslušných súdov (I. ÚS 119/03), resp. preťaženosťou príslušných súdnych oddelení. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu totiž nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06).

27. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že nečinnosťou, okresného súdu, ktorý až po viac ako dvoch rokoch od podania žaloby vyzval sťažovateľku na odstránenie jej väd, a po desiatich rokoch od podania žaloby nariadil v spore prvé pojednávanie, došlo v napadnutom konaní k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

## V.

### **Príkaz konať bez zbytočných prietahov a primerané finančné zadost'učinenie**

28. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

29. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou vo veci konal.

30. Vychádzajúc z toho, že ústavný súd konštatoval porušenie základného práva sťažovateľky zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj zo skutočnosti, že napadnuté konanie nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne skončené, bolo potrebné prikázať okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 C 264/2009 konať bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu).

31. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

32. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

33. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

34. Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v tejto lehote

priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

35. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €, ktoré odôvodňuje skutočnosťou, že okresný súd ani po desiatich rokoch vo veci meritórne nerozhodol a ona je tak „*nútená tolerovať systematické porušovanie všeobecne záväzných právnych predpisov*“ v rámci správy bytového domu, v ktorom má trvalý pobyt, čo má nepriaznivé následky na jej psychiku.

36. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

37. Vzhľadom na konštatované zbytočné prieskumy okresného súdu v napadnutom konaní, berúc do úvahy predmet napadnutého konania, ako aj skutočnosť, že okresný súd vo veci po podaní ústavnej sťažnosti meritórne rozhodol, považoval ústavný súd priznanie sumy 3 000 € za primerané finančné zadosťučinenie (bod 3 výroku nálezu).

38. Vo zvyšnej časti, t. j. nad rámec priznaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výrokovej časti nálezu).

#### **IV.**

#### **Trovy konania**

39. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

40. Sťažovateľka si uplatnila náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním právnym zástupcom.

41. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Ústavný súd priznal náhradu za dva právne úkony, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti a vychádzal pri tom z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2018, ktorá bola 980 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2019. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2019 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 163,33 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 9,80 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 173,13 € za jeden úkon uskutočnený v roku 2019, t. j. za dva úkony 346,26 €. Ústavný súd teda celkovo priznal sťažovateľke náhradu trov konania v sume 346,26 € (bod 4 výroku tohto nálezu).

42. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

43. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2020

Jana Baricová  
predsedníčka senátu